

Nr 87.

Av herr **Bogren**, om statsbidrag till Riksföreningen för Landsbygdens Elektrifiering u. p. a. för anställande av sakkunnig personal.

Landsbygdens elektrifiering har av kända skäl under de senare åren tagit ett oanat uppsving och utgör ett problem av vittgående nationalekonomisk betydelse. Regering och riksdag hava på flerfaldigt sätt intresse för detta problems snabba lösning, vilket intresse bland annat utmynnat i ett flertal riksdagsbeslut, bland vilka i detta sammanhang endast må framhållas det anslag på 200,000 kronor, vilket av 1918 års riksdag ställts till Kungl. Maj:ts förfogande för att i vad på länsstyrelserna ankommer främja en planmässig organisation och utveckling av landsbygdens elektrifiering.

Men även från det allmännas sida har elektrifieringsfrågan mötts av ständigt stigande förståelse, och särskilt har under föregående år vikten av en strängt genomförd organisation av landsbygdens elektrifiering vunnit allt större beaktande. Såsom en följd härav har på kort tid uti flertalet län bildats eller äro under bildande så kallade elektriska länsföreningar, utgörande en sammanslutning mellan inom varje län befintliga distributions- och kraftföretag på landsbygden, vilka föreningar i allmänhet hava till uppgift att till sina medlemmars gagn utöva teknisk hjälpverksamhet, förmedla anskaffning och utbyte av materiel, hjälpa vid anskaffande av lån och försäkringar, sammanställa statistiskt materiel och bidraga till åstadkommande av en enhetlig bokföring m. m. Dessa länsföreningar hava oftast tillkommit på Konungens befallningshavandes eller hushållningssällskapens samt i några fall på enskilda personers initiativ, och i allmänhet har den på grund av 1917 års riksdags beslut tillsatte statskonsulenten för landsbygdens elektrifiering tillkallats för

att genom föredrag och på annat sätt vara behjälplig vid länsföreningarnes tillkomst och organisation. Ett värdefullt ekonomiskt stöd hava länsföreningarne erhållit därigenom att Konungens befallningshavande i allmänhet helt eller delvis använt det förut nämnda till länsstyrelsernas förfogande ställda anslaget för 1918 till understöd åt länsföreningarne.

I den mån allt flera länsföreningar kommo till stånd framträdde emellertid nödvändigheten av att skapa en gemensam central, hela landet omfattande organisation, och den 29 sistlidne november konstituerades i Stockholm på ett av ombud från ett tiotal konstituerade eller under bildning varande länsföreningar besökt sammantråde denna organisation, benämnd Riksföreningen för Landsbygdens Elektrifiering u. p. a. Även de länsföreningar, som vid nämnda möte ej fingo tillfälle att närvara genom sina representanter, hava ställt sig välvilliga gent emot den nya organisationen, liksom ock några sedan dess tillkomst konstituerade föreningar beslutat ansluta sig till densamma. Det är följaktligen att förvänta, att riksföreningen i sinom tid kommer att omfatta alla eller åtminstone det överbäggande flertalet länsföreningar.

Riksföreningens uppgifter gentemot länsföreningarne sammanfalla i väsentlig mån med dessa senares gentemot sina medlemmar. Den avser alltså i huvudsak att sammanföra länsföreningarne och att utåt företråda dessa samt att verka för länsföreningarnes planmässiga organisation, att genom förmedling och sakkunniga råd underlätta länsföreningarnes materialanskaffning samt att förmedla materialutbyte dem emellan, att verka för en ändamålsenlig standardisering av elektrisk materiel för landsbygdens behov, att stå medlemmarne till tjänst med teknisk upplysnings- och hjälpverksamhet, att söka åt sina medlemmar anskaffa och förmedla fördelaktiga lån och försäkringar samt att sammanställa statistiskt material och stå medlemmarne till tjänst med upplysningar för vinnande av en likformig bokföring.

Regering och riksdag, respektive dennas utskott, samt övriga myndigheter, kommittéer och kommissioner erhålla i den nya föreningen tillgång på en korporation, vilken kan anses hava förutsättningar för att giva tillförlitliga utlåtanden, när det gäller tillkomsten av nya lagar och förordningar, undersökningar eller utredningar rörande landsbygdens elektrifiering, och vilken genom sina underavdelningar, länsföreningarne, blir i stånd att undersöka dessa frågor

läge inom olika landsdelar. Omvänt hava länsföreningarna respektive de till desamma anslutna distributions- och kraftföretagen på landsbygden uti riksföreningen en representant, genom vilken de kunna framföra sina önskemål i det ena eller andra avseendet.

Riksföreningen har även i övrigt på sitt program ett flertal uppgifter av rent ideell natur, vilkas betydelse svårigen kan överskattas. Exempelvis utgör standardiseringen av den elektriska materiel en verkligt brännande fråga, enär i vårt land de olika distributionsanläggningarna tyvärr utföras efter vitt skilda system. En strängt genomförd standardisering skulle erbjuda avsevärda fördelar bland annat genom att nedsätta materielens pris och leveranstid samt genom att underlätta allt materialutbyte. Å andra sidan erbjuder den hjälpverksamhet vid anskaffning av elektrisk materiel riksföreningen planerar vidsträckta möjligheter att omsätta dessa standardiseringssträvanden i praktiken. Även sammanställandet och publicerandet av en teknisk och ekonomisk statistik för distributionsföreningar och smärre kraftföretag å landsbygden är av den största betydelse, särskilt för sådana företag, som ännu ej utbyggt eller rationellt utnyttjat sin anläggning, och vilka med tillhjälp av statistiken lättare kunna bilda sig en tillförlitlig uppfattning om den kraftförbrukning m. m. de kunna påräkna. Utgivandet av formulär för en enkel och för landsbygdsföretagens behov särskilt lämpad bokföring torde vara av otvivelaktigt värde och från intressenternas sida hälsas med tillfredsställelse, och med bokföringsfrågan sammanhänger för övrigt möjligheten av att åstadkomma den nyssnämnda statistiken.

För utförande av alla dessa arbeten kräves emellertid, om riksföreningen skall kunna motsvara de förhoppningar som ställas på densamma, särskilt kvalificerad arbetskraft, till vars avlöning de blygsamt beräknade medlemsbidragen och övriga inkomster föreningen kan påräkna icke torde räcka. Det är därför ett behjärtansvärt önskemål, att staten, på samma sätt som den genom av föregående riksdag beviljade och till länsstyrelsernas förfogande ställda anslag i väsentlig grad underlättat länsföreningarnes tillkomst och verksamhet, även bidrager till att ekonomiskt stödja dessas centralorgan, varvid ett belopp av 10,000 kronor om året till att börja med torde vara tillräckligt.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen ville till Kungl. Maj:ts förfogande ställa ett belopp av 10,000 kronor att under innevarande år utgå såsom statsbidrag till Riksföreningen för Landsbygdens Elektrifiering u. p. a. för anställande av sakkunnig personal.

Stockholm den 17 januari 1919.

Oscar Bogren.
